

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Sefer yefeh to'ar

Yāfe, Šemû'el Ben-Yiṣḥāq

הפי לאומש, יזנכשא

Firda, 452 [1691 oder 1692]

רבחמה תמדקה

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-11144

הקדמת המחבר

אמר שמואל הקטן וחוא בן איש חי עומד לפני ה' קדוש יאמר לו וזך וישר פעלו כהר"ר יצחק יפה
ול"ה אשכנזי ימין ה' ירדו ה' נשוייה היתרה עליו כאשר הייתי בימי הרפי לתרתי חלקי מיושבי
בית המושב לחיות לי מהלכים בין העומדים ביני עמורי לעסקי ברבתי תורתי ולאסקי שמעתה ולעתות
בערת מרח העיון בעמקה של הלכה לתור לי מנוחה גרסה נפשי לתאבה מילי דאנתא המושבת לבו של
אדם גם להפיק רצון הרבים הבאים מרי שבת בשבתו לשמוע הדרשה מפי נפשם הפצה לשמוע דברי אגדה
יותר מרבתי הלכה כאשר אמרו במסכת סוטה פ' אלו נאמרין עובדא רבתי חייא בר אבא ור' אבהו סבתי
את לבבי על כל מדרש אגדה אשר מצא ירי בכללי ובירושלמי וזלתי לרעות בניתים וללקוט שושני מעמקיהם
ובבואי אצל מתן שערי מדרש הרבות על התורה אשר הוא אבי כל מדרשי האגדות מצאתי הפתח סגור בי
לא מצאתי בו פי וזלתי מעט מועד ממלות הקשות אשר באו בספר הערוך ואף כי קצת מחמכדיים הביאו
מקצת מאגדות המדרש הוח בתוך רדושיהם כמו דרך אמונה ובעל העקרה לא זכרו אחד מששים מאגדות
וגם באותן שהביאו לא שתנו לב לביארי אמתת הבנת כונת האגדה רק לפרש כללותה לפי הדרוש המכונן
ולתת תן יהיה דרך דרש או פי הלצי בלבד * רלו עיני למרום מאין יבא עזרי לפתוח לפני דלתי העיון
ושערי ההבנה לא יסגרו ורוח נסע מאת ה' ויבא בי ויעירני ויורני ויאמר לי אל תירא חוק ואמץ הלא אם
קטן אתה ונתתה קסת ארשת שפתין הלא לאלים פתרונים * כי למן היום אשר נתת את לבך להבין
השכל נשמעו דבריך ומחשבתך הטובה יצרפנה למעשה לך חוק וקנה קנין דעת ותבונה אל תירא ואל תחת
כי האלמים עמך * ומן היום ההוא ומעלה שמתירח לחק קבעתי עתים לשום לב להשגיר בפני דבתי
המדרש הנה ככל אשר יורני מן השמים וכתוב בספר כל העולה כדור דבר יום כיומו ולתפארת המלאכה
תרתו בלבי וחזרתו על כל ספרי המחברים הקדמונים אשר הוכירו בדבריהם שום א' מהאגדות להביא בתוך
הנורו וקרן רבדוהם בקצרה איש איש על שמו להיותם לאחדים ביד מי שירצה לעמוד על דבריהם *
ואף כי כתיבתי מורה ועשה כמלאכתי יצא לעולם ספר הראשון מהרבות והוא בר' עם פי קצר מיוחס
לרשי' ול' עם פי' א' מהכתי דורני לא נסוג אחור לבי * יען וביען פי' המיוחס לרשי קצר מאד במקו
שאמרו להאריך * גם הפי השני אינו משביע לרעבי להיותו מקפץ ועולה בכמה אגדות ואינו מפרש בהן
שום דבר גם באותן שפירש ראיתי אמרו כי לא נעמו בעיני ובכמה מקומות הניח לי מקום להתנדר בו *
ועור כי לפי הנשמע השיב אחור ימינו מלפרש דבר בשאר חומשי המדרש הנזכר * לא כן אנכי עמדי
בי כל ישעיי וככל הפץ לנמור ולהשלי' ארת המלאכה אם יסיעוני מן השמים ולא וזה ידו מתחת עול
המלאכה עד אשר רצה ה' את מעשי והשלם כל המלאכה בידו מקץ כמה שנים אשר יעתי בה ולהיות לי
לזכרון לפני ה' ולפני הילדיו אשר כנילו וזכרוני לטובה בכתי כנסיות ובכתי מדרשות קראתי בשם הספר הזה
יפה תואר אולי ימצאון שם תואר והדר בעיני אלים וארס על עיני ועמלי * ולטען השאר אחרי
זכרוני לטובה נכספה וגם כלתה נפשי לפתח פתוחי הותם הספר הזה כעט כדול ועופרת
וזה כמה ימים הייתי מצטער על הרבר ולא יכולתי להפיק זממי ואין לאל ידו לחושע כי רב מאד טחנחו
והתוצאה מרובך יתר מאד וכ'ש כהצטרף אלי זכר דברי המפרשים כי רבו כמו רבני עד אשר העיר ה'
את רוח שני האנשים אשר להם רוב הזכות לפני ה' לסייע בפירוני בהרפסת ספר
יפה מראה אשר נקבו שם בשמות ומאו הוחל לצאת טבעו כעולם * שחמו לקראתו נזכרין נבדו
חיל נדובי עם הקדש אשר בארץ הלזו אשר ורעו ארת עניי וארת עמלי ויאותו האנשים
להלוות אותי כעמלי בטסת נרבת ידם להוציא לאור נ' הרפסת הספר הוחי ויודע הרבר להתחיל כמעות
הרפס' הספר יפה מראה הלא הוא החכם הנעלה כמ'הר משה בכ'ר אברהם המכונה פס'ה יזיא * ויוסף אמץ
לאמר הנה המעות הראשונות אשר היו מלות אצלך מעתה נהונים נתוני' מהם לך בטתנה נמודה לעור הרפסת ספר *
יפה תואר ועוד הוסיף ורו להלוות לי י' אלפים לבנים אחרים לצורך המלאכה לאמר לא אצא
חפשי מהמנות גם בכלל נדיבי עמי' נאספו להיות זוכים בהלוות הן וחסד אשר פצו שפתיהם
להלוות כדבר האמור * ועם שאני רואה כי כל זה לא שוא לי להרפסת מדרש כל המשה חומשי תורה
והלואי תספיק הלואת המתנרכים לעת כואת להרפסת החומש הראשון כי רב הוא * ולפי המשוער
צריך לחוסש זה יותר מק' אלפים לבנים אחור לא נסוגותי בטתתי בשם ה' אשר בהשלמת החומש
הזה ה' יתן אומר גם להרפסת כל המשה חספרים ובסוף חומש הזה יעלה יבא זכרון האנשים
האלה שלמים המתנרכים כעם איש איש כפי אשר ירבו לבו להיות מעיר לעור בהרפסתו
זכרי להקל מעליהם מרכוי הווצא' שכתתי וממתי שלא להזכיר דברי המפרשים כאשר הם
במכתב ידו וזלתי במקצת מקומות שביא ההכרח להזכירם בקצרה לצורך הבנת הענין * ומ'ם
כדי להועיל למעינים אשר יבקשו דברי המפרשים הצבתי ציונים סביבלשון האגדה
איפה הם רועים למצוא דברי הפץ בנקלה ולהיות דברי הורה עינים במקומם ועשויים
במקום אחר זה לי כמה ימים חברתי קונרדיס קראתי **יפה לבריקה** אשר
הוא ציונים ככל אגדה ואגדה ככל מקום שתמצא האגדה החיא נ'ל במדרש
הזה ובזולתו מהמדרשים אמר לי לבי להדפיס אצל לשון האגדות כל
מקום אשר ימצאון כזולת המקום ההוא מפני שכפי שני הלשונות ויתר
וחסיר אשר בין לשונם יתעורר המעיין להשכיל באמתת ביאור האגדה
ולא אצטרך לציין כל המקומות ככל אגדה ואגדה רק במקום
קראשון מהאגדה אושום ככתב כל המקומות אשר תמצא ובשאר
המקומות רב לי כהראותי מקום הראשון ומשם יקח המעיין
ידוע' כלי * גם להועיל למעינים רשמתי ביאור כל
מלה קשה כנגדה כרי שיבין אותה כל מכש ביאורה
בנקלה * ואני תפלתו ואל' כ' אשים דברתי חושה
לעורתי ה' השועתי כי לא העוב נפשי עד
אשר אם שיעיתי את כל אשר דברתי וחברתי
בכתבת ידו להוציא לאור משפטו בעט
כדול ועופרת לשום לי שארית על
נפי מרומי קרת לכבוד ולתפאר'
וצרק' תהילנפשי המרכב' לפני
ה' לשמור משמרת ותתן
בכדור מאהבה
פסותרת;